

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет психології

Кафедра соціальної психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК 29 Психологія масової свідомості

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Психологія»

Спеціальність С 4 Психологія

Галузь знань Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини

Освітня кваліфікація: Бакалавр з психології

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «26» серпня 2025 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Програмні компетентності та результати навчання
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Психологія масової свідомості
Викладач (і)	Федоришин Галина Миколаївна
Контактний телефон викладача	
Е-mail викладача	halyna.fedoryshyn@cnu.edu.ua
Освітня програма	Психологія
Формат дисципліни	Очний/заочний, Нормативна
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/bb978fe0c43c457c0bd2
Консультації	Згідно розкладу консультацій

2. Анотація до навчальної дисципліни

Виклики сьогодення, події, що відбуваються в Україні та у світі, вимагають від психологів глибокого розуміння особливостей феномену масової свідомості, масової поведінки, знання способів управління масовою поведінкою в критичних ситуаціях. Дисципліна розкриває соціально-психологічні механізми формування масової свідомості, засади розвитку масових процесів та явищ, феноменів масової поведінки, технології масового впливу, маніпуляції масовою поведінкою та масовою свідомістю, способи протидії впливам на масову свідомість.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета – сформувані у студентів розуміння місця та значення даного курсу у структурі практичної діяльності психолога; сформувані наукові уявлення про масову свідомість та масові явища, їх структуру, генезис і функціонування.

Цілі – сформувані систему знань теоретичного та практичного характеру, які стосуються, по перше, вивчення теоретичних понять курсу, що дозволить їм зрозуміти сутність масової свідомості, соціально-психологічних закономірностей формування масової свідомості, принципів, засад розвитку масових процесів і явищ, феноменів масової поведінки, як психологічного явища, технології масового впливу; по друге, формування навичок аналізу структури масової свідомості; підбору адекватних способів протидії впливам на масову свідомість; використання дослідницьких технік при вивченні масової свідомості та проявів масової поведінки.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів і характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання).

СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову, в т.ч. особам, які отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни).

СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту.

Програмні результати:

ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.

ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, які мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПР 20. Виявляти і вирішувати соціально-психологічні проблеми особистості у великих і малих групах.

ПР 21. Виявляти та диференціювати проблеми збереження і відновлення психічного здоров'я та психологічного благополуччя.

ПР 22. Здійснювати психологічні інтервенції (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу) з використанням індивідуальних та групових методів роботи).

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни		
Вид заняття	Загальна кількість годин	
	Очна форма	Заочна форма
лекції	12	4
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18	6
самостійна робота	60	80

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибіркового
5 семестр	С 4 Психологія	III	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	практичні заняття	сам. роб

<p>Тема 1. Маси і масова свідомість. Поняття «маси». Види мас. Масова свідомість. Маси як носії масової свідомості. Основні характеристики масової свідомості. Структура масової свідомості. Основні ознаки масової свідомості. Масовізація. Механізми формування масової свідомості</p>	2 (оч.) 2 (заоч.)	2 (оч.)	10 (оч.)12 (заоч.)
<p>Тема 2. Розвиток та функціонування масової свідомості. Історія вивчення масової свідомості. Класичні концепції Г. Тарда, Г. Лебона, Ш. Сігеле та У. Макдауголла в історії психології мас. Новий етап розвитку психології мас у 60 рр. ХХ ст. Макроформи масової свідомості. Громадська думка.</p>	2 (оч.)	4 (оч.) 2 (заоч.)	10 (оч.)
<p>Тема 3. Масова поведінка людей. Феномен масової поведінки, як явища. Сутність, виміри, критерії явища масової поведінки. Масові психологічні явища. Види масової поведінки. Форми вияву: натовп, паніка, мітинг, демонстрація.</p>	2 (оч.)	2 (оч.) 2 (заоч.)	10 (оч.)12 (заоч.)
<p>Тема 4. Технології масового впливу. Масовий вплив. Види, прийоми, засоби масового впливу. Етапи масового впливу. Методи і методики масовокомунікаційного впливу. Захист від маніпулятивного впливу. Усвідомлене медіаспоживання.</p>	2 (оч.)	2 (оч.) 2 (заоч.)	10 (оч.)14 (заоч.)
<p>Тема 5. Національна ідентичність в епоху глобалізації. Визначення поняття «ідентичність». Рівні ідентичності. Структура ідентичності. Ідентичність і ЗМІ. Патології ідентичності. Трансгенераційна травма та її вплив на ідентичність. Трансгенераційна травма і посттравматичне зростання.</p>	2 (оч.)	4 (оч.)	10 (оч.)14 (заоч.)
<p>Тема 6. Масова свідомість у кризових ситуаціях Особливості функціонування масової свідомості в умовах невизначеності та загрози. Колективна тривога і паніка як форми масової поведінки в умовах кризи. Позитивні прояви масової свідомості: волонтерство, взаємодопомога. Фактори впливу на масову свідомість у кризах. Психологічні наслідки кризових переживань. Посттравматичне зростання як ресурс.</p>	2 (оч.) 2 (заоч.)	4 (оч.)2 (заоч.)	10 (оч.)14 (заоч.)
ЗАГ.:	12 (оч.)4 (заоч.)	18 (оч.)6 (заоч.)	60 (оч.)80 (заоч.)

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</p>	<p>Тематичне оцінювання – максимально 60 балів. Виконання самостійної роботи – максимально 20 балів. Контрольна робота – максимально 20 балів.</p> <p>Для студентів очної форми навчання: Максимальна кількість балів яку студент може набрати протягом семестру -100. З них: 1) виступи на семінарських заняттях і тематичний контроль знань – 60 б. (коефіцієнт 0,6); 2) контрольна робота –20 балів (коефіцієнт 0,2); 3) самостійна робота – 20 балів (коефіцієнт 0,2)</p> <p>Для студентів заочної форми навчання та студентів, що навчаються за індивідуальним графіком: Максимальна кількість балів яку студент може набрати протягом семестру -100. З них: 1) тематичний тестовий контроль знань – 60 б.(коефіцієнт 0,6); 2) контрольна робота (тест на дистанційній платформі) –20 балів (коефіцієнт 0,2); 3) самостійна робота – 20 балів (коефіцієнт 0,2).</p> <p>Поточне оцінювання виконаних завдань та тестового контролю знань, контрольної роботи здійснюється за 100-бальною шкалою.</p> <table border="1" data-bbox="614 1086 1508 1780"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Сума балів за всі види навчальної діяльності</th> <th rowspan="2">Оцінка ECTS</th> <th colspan="2">Оцінка за національною шкалою</th> </tr> <tr> <th>для екзамену, курсового проекту (роботи), практики</th> <th>для заліку</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>90 – 100</td> <td>A</td> <td>відмінно</td> <td rowspan="5">зараховано</td> </tr> <tr> <td>80 – 89</td> <td>B</td> <td rowspan="2">добре</td> </tr> <tr> <td>70 – 79</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>60 – 69</td> <td>D</td> <td rowspan="2">задовільно</td> </tr> <tr> <td>50 – 59</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>26 – 49</td> <td>FX</td> <td>незадовільно з можливістю повторного складання</td> <td>не зараховано з можливістю повторного складання</td> </tr> <tr> <td>0-25</td> <td>F</td> <td>незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни</td> <td>не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни</td> </tr> </tbody> </table>	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	90 – 100	A	відмінно	зараховано	80 – 89	B	добре	70 – 79	C	60 – 69	D	задовільно	50 – 59	E	26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	0-25	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS			Оцінка за національною шкалою																									
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку																										
90 – 100	A	відмінно	зараховано																										
80 – 89	B	добре																											
70 – 79	C																												
60 – 69	D	задовільно																											
50 – 59	E																												
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання																										
0-25	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни																										
<p>Вимоги та критерії оцінювання завдань</p>	<p>Завдання-проект. Формування громадської думки за допомогою повідомлень Мета: навчитися застосовувати повідомлення як інструмент впливу на громадську думку, використовуючи різні методи та</p>																												

канали комунікації, а також враховуючи практичний досвід респондентів.

Вимоги до виконання

1. **Визначити етапи формування громадської думки** (інформаційний, оцінний, консолідаційний тощо) та підібрати повідомлення відповідно до кожного етапу.
2. **Підібрати повідомлення різних типів** (інформаційні, емоційні, аналітичні, закличні) з урахуванням специфіки аудиторії.
3. **Використати різні канали комунікації** (ЗМІ, соціальні мережі, міжособистісні контакти, публічні виступи) та пояснити їхню роль у формуванні громадської думки.
4. **Спиратися на практичний досвід респондентів**: показати, як повідомлення відображають їхні потреби, цінності та життєві реалії.
5. **Обґрунтувати вибір повідомлень**: пояснити, чому саме ці повідомлення ефективні на конкретному етапі формування громадської думки.
6. **Зробити узагальнюючі висновки** щодо ефективності застосованих методів і каналів.

Критерії оцінювання

Відмінно (90–100 балів). Студент демонструє повноту, адекватність та усвідомленість знань. Відповідь охоплює всі етапи формування громадської думки, різні методи та канали, повідомлення підібрані з урахуванням практичного досвіду респондентів. Є узагальнюючі висновки, системність і логіка викладу.

Добре (80–89 балів). Студент демонструє адекватність та осмисленість знань щодо більшості питань. Повідомлення підібрані правильно, але не завжди охоплюють усі етапи чи канали. Узагальнення є, проте менш глибокі.

Добре (70–79 балів). Знання адекватні, але охоплюють лише кілька аспектів. Повідомлення підібрані частково, узагальнення поверхові.

Задовільно (60–69 балів). Студент має фрагментарні уявлення про проблему. Повідомлення не завжди відповідають етапам формування громадської думки, аргументація слабка, бракує системності.

Задовільно (50–59 балів). Знання поверхневі, повідомлення підібрані випадково, без чіткої відповідності етапам. Аргументація слабка, висновки відсутні або неадекватні.

Незадовільно (0–49 балів). Студент має лише часткові знання, які неправильно розуміє і трактує. Відповідь несистемна, повідомлення не відповідають завданню.

Завдання-презентація. У формі презентації представити різні **форми масової поведінки** і пояснити їх виникнення і прояви з допомогою основних теорій вивчення поведінки натовпу (теорії зараження, теорії конвергенції, теорії виникнення норми, теорії приростаючих цінностей).

Вимоги до завдання – презентації «Форми масової поведінки».

Створення презентації потребує уміння застосовувати інтегровані знання програмного матеріалу дисципліни. Мета презентації – набуття студентами навичок з аналізу власної роботи і публічного представлення результатів дослідження.

- Стислий виклад матеріалу, максимальна інформативність тексту.
10-12 слайдів (powerpoint).
- Ретельно структурована інформація.
- Наявність коротких та лаконічних заголовків, маркованих та нумерованих списків.
- Важливу інформацію (наприклад, висновки, визначення, правила тощо) треба подавати великим та виділеним шрифтом і розміщувати в лівому верхньому кутку слайда
- Другорядну інформацію бажано розміщувати внизу слайда.
- Кожному положенню (ідеї) треба відвести окремий абзац.
- Головну ідею треба викласти в першому рядку абзацу.
- Використовуйте табличні форми подання інформації (діаграми, схеми) для ілюстрації найважливіших фактів, що дасть змогу подати матеріал компактно й наочно.
- Графіка має органічно доповнювати текст.
- Пояснення треба розміщувати якнайближче до ілюстрацій, із якими вони мають з'являтися на екрані одночасно.

Усю текстову інформацію потрібно ретельно перевірити на відсутність орфографічних, граматичних і стилістичних помилок.

Критерії оцінювання презентації:

1. Мета: відповідність частин презентації меті та предмету дослідження.
2. Висновки: узагальнення результатів дослідження та їх відповідність меті, формулювання важливих і значущих висновків за темою дослідження
3. Ключові положення: розкриття теми дослідження з допомогою ключових положень
4. Структура: логічна послідовність інформації, аналіз кейсів масової поведінки із використанням теорій вивчення механізмів масової поведінки, зацікавленості темою дослідження на початку презентації, спонукання до продовження дослідження наприкінці презентації.

Відмінно (90–100 балів). Презентація повністю відповідає меті та предмету дослідження. Ключові положення розкриті глибоко й аргументовано, висновки значущі та узагальнені. Структура логічна й послідовна, є зацікавлення на початку та мотивація до продовження дослідження наприкінці. Оформлення грамотне, стиль академічний, матеріал легко сприймається.

Добре (80–89 балів). Презентація загалом відповідає меті, ключові положення розкриті, але не завжди достатньо глибоко. Висновки правильні, проте частково поверхові й не завжди містять практичні рекомендації. Структура здебільшого

логічна, є спроба зацікавити слухачів і підвести до продовження дослідження. Оформлення грамотне, проте можливі дрібні стилістичні чи логічні недоліки.

Добре (70–79 балів). Презентація відповідає меті частково, ключові положення розкриті, але поверхово. Висновки загальні, аргументація недостатня. Структура має окремі порушення логіки, спроба зацікавлення та мотивації є, але слабка. Оформлення здебільшого відповідає вимогам, хоча трапляються помилки.

Задовільно (60–69 балів). Презентація частково відповідає меті, ключові положення розкриті поверхово. Висновки слабкі або занадто загальні. Структура має порушення логіки, аналіз кейсів обмежений. Зацікавлення та мотивація виражені слабо. Оформлення має помилки, що ускладнюють сприйняття.

Задовільно (50–59 балів). Презентація виконана формально, ключові положення розкриті мінімально. Висновки слабкі, поверхові або без сенсу. Структура хаотична, аналіз кейсів випадковий чи відсутній. Зацікавлення та мотивація майже не простежуються. Оформлення має значні недоліки.

Незадовільно (менше 50 балів). Презентація не відповідає меті, ключові положення відсутні або випадкові. Висновки не мають сенсу, структура хаотична. Аналіз кейсів та використання теорій відсутні. Немає зацікавлення чи мотивації до подальшого дослідження. Оформлення не відповідає вимогам.

Завдання-аналіз. Проаналізувати форми прояву масової свідомості у кризових ситуаціях

1. Оберіть одну реальну кризову ситуацію (наприклад, пандемія COVID-19, стихійне лихо, історична подія чи ін.).
2. Зберіть приклади реакцій суспільства на цю кризу: новини або публікації в ЗМІ; пости чи коментарі в соціальних мережах; приклади поведінки людей (панічні закупівлі, волонтерство, акції солідарності).
3. Розподіліть ці приклади на три категорії: колективна тривога (страх, невизначеність, чутки); паніка (напр., хаотичні дії, масові закупівлі, втеча); солідарність (взаємодопомога, волонтерство, підтримка).
4. Проаналізуйте, які фактори вплинули на формування кожної реакції: роль ЗМІ та соцмереж; лідери думок чи офіційні джерела; культурні та національні особливості.
5. Складіть короткий висновок (1–2 сторінки): які прояви масової свідомості були домінуючими; чи переважала паніка чи солідарність; які уроки можна винести для майбутніх кризових ситуацій.

Формат виконання: у вигляді есе, презентації результатів дослідження або таблиці/схеми.

Критерії оцінювання. Враховується повнота викладу матеріалу та розуміння здобувачем сутності понять і механізмів.

Відмінно (90–100 балів). Робота виконана повністю і структуровано. Студент демонструє глибоке розуміння теми,

	<p>використовує різноманітні приклади з реальних кризових ситуацій, чітко розмежує поняття «колективна тривога» та «паніка», пояснює фактори, що впливають на їх виникнення. Висновки аргументовані, містять узагальнення та практичні рекомендації. Оформлення грамотне, стиль академічний, текст легко читається.</p> <p>Добре (80–89 балів). Завдання виконане правильно, приклади наведені, але їх менше або вони менш різноманітні. Аналіз є, проте не завжди достатньо глибокий. Висновки сформульовані, але частково поверхові чи не містять практичних рекомендацій. Оформлення здебільшого грамотне, проте можливі дрібні стилістичні чи логічні недоліки.</p> <p>Добре (70–79 балів). Студент володіє значною частиною матеріалу, проте приклади обмежені й менш доречні. Аналіз правильний, але поверховий, висновки загальні й не завжди аргументовані. Усвідомленість знань часткова: поняття «тривога» і «паніка» розмежовуються непослідовно. Оформлення має окремі помилки, проте загалом відповідає вимогам.</p> <p>Задовільно (60–69 балів). Робота виконана частково: приклади обмежені або не зовсім доречні. Аналіз поверховий, відсутнє чітке розмежування понять «тривога» і «паніка». Висновки слабо аргументовані або занадто загальні. Є помилки у структурі чи оформленні, що ускладнюють сприйняття тексту.</p> <p>Задовільно (50–59 балів). Знання мінімальні й поверхові. Приклади випадкові або відсутні. Аналізу майже немає, поняття не розрізняються. Висновки слабкі, формальні або без сенсу. Оформлення хаотичне, багато помилок, робота лише частково відповідає вимогам.</p> <p>Незадовільно (менше 50 балів). Завдання виконане неповністю або формально. Приклади відсутні чи випадкові, аналізу немає, поняття не розрізняються. Висновки відсутні або не мають сенсу. Оформлення хаотичне, багато помилок, робота не відповідає вимогам.</p>
Семінарські заняття	<p>Критерії оцінювання усних відповідей студентів. В основу системи оцінювання знань здобувачів закладені наступні критерії:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) повнота знань – вичерпна достатність у відтворенні інформації щодо змісту навчальної дисципліни; 2) адекватність знань – їх правильність, відповідність теоретико-методологічним основам психології масової свідомості; 3) усвідомленість (осмисленість) знань – розуміння смислу інформації з навчальної дисципліни та вміння її вербалізувати. <p>Оцінка «відмінно» (90–100 балів). Студент демонструє вичерпні та правильні знання щодо головних проблем теми. Відповіді є осмисленими, логічними, структурованими, з повним розкриттям змісту та здатністю пояснити смисл інформації.</p> <p>Оцінка «добре» (80–89 балів). Знання більшості питань теми є правильними та адекватними. Усвідомленість проявляється частково: студент здатний пояснити смисл основних положень,</p>

	<p>але іноді робить це поверхово чи неповно. Відповіді логічні, проте можуть містити окремі неточності або недостатню аргументацію.</p> <p>Оцінка «добре» (70–79 балів). Студент володіє значною частиною матеріалу, але не всі ключові питання теми. Знання адекватні, проте усвідомленість обмежена: відповіді часто формальні, без глибокого розуміння. Відповіді менш системні, уривчасті, з труднощами у поясненні смислу.</p> <p>Оцінка «задовільно» (60–69 балів). Знання фрагментарні, охоплюють лише окремі питання теми. Осмисленість слабка: студент може правильно назвати поняття, але пояснити їхній зміст здатний не завжди. Відповіді неповні, іноді суперечливі, проте базові уявлення про дисципліну присутні.</p> <p>Оцінка «задовільно» (50–59 балів). Знання мінімальні й поверхові, охоплюють лише окремі факти чи терміни. Усвідомленість майже відсутня: студент часто неправильно трактує матеріал або не може його пояснити. Відповіді уривчасті, непослідовні, з великою кількістю помилок, що свідчить про недостатню підготовку.</p> <p>Оцінка «незадовільно» (менше 50 балів). Відсутність знань щодо головних проблем дисципліни або ж наявність часткових знань, які студент неправильно розуміє й трактує.</p> <p>Тематичне тестування здійснюється на основі складених викладачем тестових завдань до тем курсу. Для цього передбачені тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді з чотирьох запропонованих.</p> <p>Критерії оцінки тестового контролю (у 100 бальній системі):</p> <p>«відмінно» - студент дав не менше 90% правильних відповідей; «добре» - студент дав не менше 70% правильних відповідей; «задовільно» - студент дав не менше 50% правильних відповідей; «незадовільно» - студент дав менше 50% правильних відповідей.</p> <p><i>Контрольна робота здійснюється у формі тестування, на основі складених викладачем тестових завдань до всього курсу. Для цього передбачені тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді з чотирьох запропонованих.</i></p> <p>Критерії оцінки: «відмінно» - студент дав не менше 90% правильних відповідей; «добре» - студент дав не менше 70% правильних відповідей; «задовільно» - студент дав не менше 50% правильних відповідей; «незадовільно» - студент дав менше 50% правильних відповідей.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Зараховується предмет студентові за умови виконання всіх завдань: наявності усних відповідей на семінарських заняттях, контрольної роботи, виконання самостійних завдань.</p> <p>Відтермінування здачі завдань самостійної роботи, практичних завдань у випадках хвороби чи якоїсь іншої вагомості для студента причини може бути дозволене за умови надання необхідної документації (довідки і т.д.).</p>

	Якщо студент здає практичні завдання із запізненням (зокрема, в кінці курсу) без поважних причин, передбачено зниження балів .
Підсумковий контроль	Форма контролю - залік. Підсумковий контроль у формі заліку здійснюється на основі зарахування всіх виконаних студентами завдань виробничої практики. Для цього отримані бали сумуються, а їх кількість не повинна бути меншою за 50 балів для успішного зарахування заліку. Оцінка вноситься в електронний журнал, згідно «Положення про електронний журнал обліку навчальної роботи здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» https://surl.li/jiegml

7. Політика навчальної дисципліни

Політика навчальної дисципліни спрямована на створення атмосфери взаємопідтримки на занятті, активної інтеракції у групі з дотриманням правил академічної доброчесності. При виконанні завдань творчого рівня неприпустимі плагіат та списування.

Студент повинен виконати всі передбачені навчальною дисципліною види робіт. За умови відсутності на занятті (чи заняттях) студент повинен ліквідувати заборгованість та виконати усі завдання. Однак якщо відсутність була без поважних причин, студент втрачає можливість отримати бали за усні відповіді. Якщо до останнього заняття студент не ліквідував заборгованість і не набрав мінімум 50 балів, то курс не буде зараховано. Проте, згідно «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (<https://surl.li/wivsrg>) він матиме змогу перездати іспит за талоном 2 або 3, за умови здачі усіх передбачених курсом видів робіт. За умови пропуску студентом усього курсу він буде спрямований на повторне вивчення курсу.

Студенти, які навчаються за **індивідуальним графіком**, виконують всі завдання згідно «Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (<https://surl.lu/xkfkvp>), проходять тестування за темами.

Якщо студент при виконанні практичних завдань не дотримується академічної доброчесності, таке завдання йому не зараховується. Студенти повинні дотримуватися норм поведінки, прописаних у Положенні про академічну доброчесність у Карпатському національному університеті ім. В. Стефаника

Положення про запобігання академічному плагіату:

<https://surl.li/urrqih>

Положення 2

<https://surl.li/jckfrb>

Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять, форми оцінювання в університеті регламентуються згідно «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» <https://surl.li/kwlsow>. Згідно даного положення можливе отримання додаткових балів в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Також за рішенням кафедри студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, волонтерських проєктів можуть присуджуватися додаткові бали.

Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в

Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://surl.li/sxpdye>
Комунікація з викладачем у позааудиторний час відбувається посередництвом старости та через електронну корпоративну пошту.

8. Рекомендована література

1. Горбачова О. Психологічні аспекти масовидної поведінки в роботі поліції. Психологічні та педагогічні проблеми професійної освіти та патріотичного виховання персоналу системи МВС України. Харків, 2017. С.136-139.
2. Горностаї П. Психологія колективних травм: монографія. Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2023. С. 336.
3. Завгородня О.В. Національна ідентичність: моделі та особливості формування. *Психологічні науки: сучасні дослідження*. 2024. №64. DOI: 10.32782/2663-5208.
4. Обушний М., Воропаєва, Т. Психологічні наслідки Голодомору 1932-1933 років: дослідження групи уражених. *Український психологічний журнал*, 2009.(3), С. 72-85.
5. Лебон Г. Психологія людських спільнот [Текст]. К. : Андронум, 2021. 224 с.
6. Мороз О. Як не стати овочем. Інструкція з виживання в інфопросторі. Х.: Vivat, 2021. 208 с.
7. Психологія мас : навчальний посібник / автор-упорядник Я.Є. Кальба. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2012. 208 с
8. Психологія натовпу й управління ним при виконанні службово-бойових завдань [Текст]: навч. посіб. Авт.кол.: І. І. Приходько, О. В. Тімченко, С. Т. Полторака та ін. Х. : НА НГУ, 2015. 250 с.
9. Соціально-психологічне мислення: генеза, основні форми та перспективи розвитку [Текст]: монографія. За наук.ред. М.Слюсаревського. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2018. 296 с.
10. Слюсаревський М. М. Маса як об'єкт соціально-психологічного пізнання: розпорошений стан і феномен сконцентрованості. Проблеми політичної психології. Вип. 7 (21). 2018. С. 3-29.
11. Федоришин Г.М. Вплив інформаційно-психологічних технологій на масову свідомість. Безпека в сучасному світі. Матеріали Міжнародної наукової конференції. 27-28 вересня 2019 р., м.Дніпро. Наук. ред. О.Ю.Висоцький. Дніпро: СПД «Охотнік», 2019. С. 53-55.
12. Федоришин Г.М. Методичні рекомендації до вивчення курсу «Психологія масової свідомості» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Психологія». Івано-Франківськ, 2025. 36 с.
13. Чалдині Р. Психологія впливу. Оновлено та доповнено [Текст]; пер.з англ. Н.Коваль, А.Зорницького. Х. : Клуб Сімейного Дозвілля, 2023. 608 с.

Допоміжна література:

1. Nikolsky E. The Effects of Holodomor on Modern Ukrainian Population: Intergenerational Trauma and Identity Crisis. *Ukrainian Psychological Journal*, 2015. (2), P. 45-60.

Електронні ресурси:

Наукова бібліотека Карпатського національного університету імені Василя Стефаника. Режим доступу : <http://lib.pnu.edu.ua>

Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/node/554/>

Офіційна Інтернет-сторінка Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України

[Електронний ресурс]. URL : <http://psychology-naes-ua.institute/>
Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В.О. Сухомлинського
www.dnpb.gov.ua/
Сайт Інституту соціальної та політичної психології НАПН України. URL : <http://ispp.org.ua>

Федоришин Галина Миколаївна
кандидат психологічних наук,
доцент кафедри соціальної психології